

ಕರ್ಮಯೋಗ ಮತ್ತು ಶರಣಾರತಿ

ಪುಷ್ಪಾ ಶೇಷಾದ್ರಿ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾರ್ಗವೇ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ. ಗೀತೆಯ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಲೇಖಕಿ ಮೈಸೂರು ಆಶ್ರಮದ ಭಕ್ತರು. ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವ ಅವರ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನು, ಕರ್ಮಮಾಡದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಯೋಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಿಳಿಸಿರುವನು.

ಕರ್ಮವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

೧. ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮ: ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದು. ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ದೋಷವೇನಿಲ್ಲ.

೨. ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮ: ಇದು ದಿನನಿತ್ಯ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಾವು ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯ; ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ಇವು ನಾವು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು, ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ದೋಷ.

೩. ನಿಷಿದ್ಧ ಕರ್ಮ: ಇದು ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕರ್ಮ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಸರಿ, ಅದರ ದುಷ್ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.

‘ಯೋಗ’ವೆಂದರೆ, ಜೀವಾತ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅಹಂಕಾರ, ವ್ಯಾಮೋಹ ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಕರ್ಮವೆಂದರೆ ಕೆಲಸ. ಕೆಲವೊಂದು ಕರ್ಮದಿಂದ ಮಾನವನು ಬಂಧನ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾವ ರೀತಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರ ಬಂಧನದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೋ, ಅದೇ ಕರ್ಮಯೋಗವೆನಿಸುವುದು. ಅಂದರೆ ಕರ್ಮವನ್ನು ಕೇವಲ ಕರ್ತವ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಫಲದ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬಾರದು. ಹಾಗೆಂದು ಕರ್ಮವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗದು. ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಕರ್ಮ(ಕರ್ತವ್ಯ)ವನ್ನು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ, ಮನಸ್ಸು ಕ್ರಮೇಣ ಪವಿತ್ರವಾಗುವುದು.

ಇದು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಸದೃಶವಾದ ಸಂದೇಶ. ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗುವುದು. ಪರಮಾರ್ಥ ಕರ್ಮ, ಪರರಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ. ಸ್ವಾರ್ಥ ಕರ್ಮ, ‘ತನಗೇನು ಇದರಿಂದ ಲಾಭ?’ ಎಂದು ಮಾಡುವುದು.

ಪರಮಾರ್ಥ ಕರ್ಮ, ತಾನು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ, ದೇವರಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು. ಅದು

ನಮ್ಮ ಶ್ರಮದಾನವಿರಬಹುದು, ವಿದ್ಯಾದಾನ, ಅನ್ನದಾನ ಇತ್ಯಾದಿ. ಮನಸ್ಸು ಪವಿತ್ರವಾದರೆ, ಇದರಿಂದ ನಾವು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಸಹ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವುದು.

ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ, ಭಗವಂತನು ಮಾನವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಿಂದ ಹೇಗೆ ಮುಕ್ತರಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು.

೧. ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದರೆ, ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವಭಾವವೇ ಸದಾ ಏನನ್ನಾದರೂ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬದಲು ದೇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಹ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವಾಗ ಈ ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಆದಷ್ಟೂ ಭಗವಂತನ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವುದೋ, ಆಗ ದೇವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟಕರ.

೨. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎರಡನೇ ಮಾರ್ಗ - ‘ಅಭ್ಯಾಸ ಯೋಗ’. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತಪ್ಪದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಭಗವಂತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವನ ನಾಮಜಪ ಮಾಡುವುದು. ಕ್ರಮೇಣ ಅಭ್ಯಾಸ ಯೋಗವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

೩. ಈ ರೀತಿ ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದಿದ್ದರೆ, ದೇವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಪ್ರತಿದಿನ ಪೂಜೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೂವು ಕೀಳುವುದು, ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡುವುದು. ದೇವರ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಓದುವುದು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದು. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ನಿನಗರ್ಪಿತ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು.

ನಾವು ತಪ್ಪುಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಬಹುದು. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಭಗವದರ್ಪಣೆ (ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣವೆಂದು)ಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಕ್ರಮೇಣ, ‘ನಾನು ತಪ್ಪುಮಾಡಿ, ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದೆನಲ್ಲ’ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇದಲಂಟಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡರೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತೆ ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

೪. ಮೇಲಿನದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೆ, ಕೊನೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ 'ಕರ್ಮಫಲಶಾಸ್ತ್ರ' ಮಾಡಿ ಎನ್ನುವನು. ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಲು ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ, ಆದರೆ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ನಾವು ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವೆವೋ ಆಗ ನಾವು ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ, ಅದರ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಹಲವು ಜನ್ಮಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಸಮೇತ ಈ ಜನ್ಮ ಪಡೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಹಾಗೇ 'ಜಮಾ' ಆಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು. ನಮಗೆ ದೇವರು ಕರುಣಿಸಿರುವ ವಿವೇಕ, ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಈ ಕರ್ಮ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ನಿಷ್ಕಾಮಭಾವ ದಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕರ್ಮಬಂಧನದಿಂದ ಪಾರಾಗಬಹುದು. ನಂತರ, ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಬಂಧನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಲು ಸಿಮೆಂಟು, ಕಲ್ಲು, ಮರಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಕಟ್ಟಡವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವುದು. ಅಂತೆಯೇ, ಉತ್ತಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲು, ಸತ್ಸಂಗ, ಪವಿತ್ರತೆ, ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಅನುಕಂಪ, ಧ್ಯಾನ, ಜಪ, ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿದರೆ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕ.

ಶ್ರೀ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಭು ಸದಾ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರು "ಗೋವಿಂದಾ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಒಬ್ಬ ಅಗಸನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಚೈತನ್ಯರು, ಅಗಸನಿಗೆ, "ಬಾ ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಜೊತೆ, ಗೋವಿಂದನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಮಾಡು" ಎನ್ನುವರು. ಆಗ ಅಗಸನು ಚೈತನ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು, "ನಿಮಗೆಲ್ಲೋ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು, ನಾನು ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಲಾರೆ" ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯರು "ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬಂದು, ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು" ಎಂದು ಬಲವಂತ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಅಗಸನು ಒಗೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಿಸಾಕಿ, ಚೈತನ್ಯರ ಜೊತೆ ಕೀರ್ತನೆಗೆ ಸೇರಿ, ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನಿಂದ ಗೋವಿಂದನ ನಾಮವನ್ನು ಹೇಳಲು, ತನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದನು. ನಂತರ, ಅವನ ಪತ್ನಿ ಕಸ ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಗಸನು ಅವಳನ್ನೂ "ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೆಗೆ ಬಾ" ಎಂದು ಕರೆದನು. ಆದರೆ ಅವಳು, ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಠ ಮಾಡಿದಳು. ಅಗಸನು, "ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲ ಬಾ" ಎನ್ನಲು, ಅವಳು ಅವನ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ಪೊರಕೆಯನ್ನು ಬಿಸಾಡಿ, ಚೈತನ್ಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ನಾಮಭಜನೆಗೆ ಸೇರಿದಳು. ಹೀಗೆ ಸತ್ಸಂಗ, ಜಪ, ಭಜನೆ, ಉತ್ತಮರ ಸಂಗ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.

"ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವದು, ಹೆಜ್ಜೆನು ಸವಿದಂತೆ" ಎಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞನ ನುಡಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು.

ಒಮ್ಮೆ ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಕೆಳಕೂಟದಲ್ಲಿ |

ಒಮ್ಮೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ |

ಒಮ್ಮೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೌನದಲ್ಲಿ |

ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವಿಯಾಗೋ — ಮಂಕುತಿಮ್ಮ ||

ಎಂಬ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರ ಮಾತಿನಂತೆ ವಿವೇಕದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ, ಈ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನು ಕರುಣಿಸಿರುವನು.

ಶರಣಾಗತಿ - ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜರ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಮತದಂತೆ

ಶರಣಾಗತಿಯು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಅದು, ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದರೂ ಮುಖ್ಯ. "ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟ ರಮಣ" ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಕಷ್ಟವಾಗಲಿ, ಸುಖವಾಗಲಿ, ದೇವರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಶರಣಾಗಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು? ನಾವೇನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆವು? ಅವನೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಒದಗಿಸುವನು. ದೇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ನಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಮನಸ್ಸಿನ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆ.

ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವಮಾನದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ಬಂದಾಗ, ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ, "ಕೃಷ್ಣಾ, ನನಗೆ ಅವಮಾನವಾದರೆ, ಅದು ನಿನಗೂ ಆದಂತೆ, ನೀನೇ ಗತಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು" ಎಂದು, ಅನನ್ಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾದಾಗ, ಅವನು ಆಕೆಗೆ ಆಕ್ಷಯವಸನವನ್ನು ಇತ್ತು ಕಾಪಾಡಿದ.

ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ವಿಷಯ ಸಹ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಬೆಂಕಿಯ ಲಗ್ನಗಲಿ, ಆನೆಯ ತುಳಿತದಿಂದಾಗಲಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತನಾಗದೆ, ವಿಷ್ಣು ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವನೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶರಣಾದನು.

ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದರೆ, ಸಂಕಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆ. ಮಾನವನು, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗದೆ, ತನ್ನ ಕಡೆ ಬರಲೆಂದೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ಈ ರೀತಿ ಸಂದರ್ಭ ತರುವನು. ಶರಣಾಗತಿಯ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದರೆ, ನಾವು ತಪ್ಪುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. 'ಶರಣಾಗಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಬರಿ ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ, ಮನಸಾರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ಭಗವಂತನ ಒಂದು 'ಕಾಣದ ಕೈ' ನಮ್ಮನ್ನು ಸದಾ ಹಿಡಿದಿತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಗೀತೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಡೆದರೆ, ಶರಣಾಗತಿ ಸಾಧ್ಯ. ಮಾನವನು ನೆನೆಯದ್ದು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನೆನೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶರಣಾಗತಿಯೊಂದೇ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ. *